

عهد و گفتگو

COVENANT & CONVERSATION

درس های پیرامون راهبری
رَبای لرد جاناتان ساکس

با سپاس از بنیاد Wohl Legacy برای حمایت سخاوتمندانه از عهد و گفتگو

تفسیر هفتگی تورات

جوان ماندن

وزوت هبرایا

Staying Young

Ve Zot Ha'bracha 5781

موسی ضعیف نشد. این ستایشی است که تورات در پایان زندگی طولانی و پرمآجری موسی نسبت به او ادا می کند:

موسی پیش از وفات صد و بیست ساله بود، اما چشمان او تار نشده و قدرت طبیعی او کاهش نیافته بود. (تثنیه ۷:۳۴)

موسی به گونه ای قانون انترویی را که می گوید همه سیستم ها طی زمان انرژی از دست می دهند، نقض کرد. این قانون همچنین برای مردم و رهبران صادق است. نوعی از رهبری که موسی در پیش گرفت با ویژگی های انطباقی بودن، دگرگونسازی مردم، تشویقگری مردم به اندیشیدن و خود را دیگر برده ندیدن و پیشواز از مسئولیت های آزادی، بسیار پرتنش و فرساینده

بود. زمان هایی بود که موسی به خستگی مفرط و ناامیدی نزدیک شد. پس راز انرژی پایدار موسی در سال های آخر عمر چه بود؟

تورات پاسخ را در خود کلماتی که این پدیده (انرژی پایدار موسی) را توصیف می کنند، نشان می دهد. من بیشتر فکر می کردم کلمات "چشمان او تار نشده بودند" و "قدرت طبیعی او کاهش نیافته بود" به سادگی دو توصیف بودند. تا آنکه ناگهان به ذهنم رسید که جمله اولی شرحی بود بر جمله دومی. چرا انرژی او کاهش نیافته بود؟ زیرا چشمان او تار نشده بودند. او هرگز از هدف ها و اندیشه های بلند جوانی خود دست نکشیده بود. او در پایان همان انسان پرشوری بود که در ابتدا. تعهد او به عدالت، همدردی، آزادی و مسئولیت با وجود همه نارضایتی هایش طی چهل سال رهبری، هیچ خدشه ای نیافته بود. راز آن روشن است: اگر می خواهی جوان بمانی هرگز ایده آل های خود را رها نکن.

من به روشنی یک تجربه دردناک چهل سال پیش را هنوز به یاد دارم، به گونه ای که گویی دیروز بود. این تجربه به زمانی برمی گردد که تحصیلات ریبنیکال خود را آغاز کرده بودم. هر گاه کنیسانی به دلیل بیماری یا سفر ربای آن نیاز به سخنران یا پیشنهاد داشت، من داوطلب بودم. اغلب کاری دشوار و بی مزد و تشکر بود. به معنای دوربودن از منزل بود در روز شبات و سخنرانی برای کنیسانی که سه چهارم آن خالی بود ولی این کار را وظیفه من می دانستند. یک بار برای ربای یکی از این کنیساها که موقتی آنها اداره کرده بودم، زبان به شکایت گشودم. او گفت: "پس تو یک آدم ایده آلیست هستی، مگر نه؟ باشد. ببینیم این خصوصیت تو را به کجا می برد."

من برای این مرد غمگین و روح تلخ شده او احساس تاسف کردم. شاید سرنوشت با او مهربان نبود. هرگز نفهمیدم او چرا چنین پاسخی داد. اما او جایی در مسیر زندگی شکست را پذیرفته بود. هنوز کارهایش را انجام می داد، اما قلب او دیگر با کارش نبود. منظور او از ایده آلیسم به نظر من توهم دوران جوانی آمد که مانند یک کشتی در برخورد با صخره های واقعیت از هم فروخواهد پاشید.

نظر خودم این بوده و هست که بدون شور و اشتیاق نمی توان رهبری بود دگرگون ساز. موسی هرگز دورنمای نخستین برخورد خودش با خدا در برابر بوتۀ فروزانی که آتش گرفته ولی نمی سوخت را کنار نگذاشت. من موسی را این گونه می بینم: مردی که آتش گرفت، ولی نسوخت. تا زمانی که این دورنما با او بود، سرشار از انرژی باقی ماند. شما این انرژی را در نیروی پاینده سفر دواریم (تثنیه) در برجسته ترین سلسله سخنرانی های تنخ (تورات، کتب انبیاء و کاتبان) می یابید.

ایده آل ها هستند که روح انسان را زنده نگه می دارند. آنها در سرکوبگرترین رژیم های تاریخ چنین کارکردی داشته اند: روسیۀ استالینی و چین کمونیستی. ایده آل ها وقتی در سینۀ انسان ها آتش بگیرند، آنها انرژی مقاومت پیدامی کنند.

پس قاعده چنین است: هرگز از ایده آل های خودت دست نکش. اگر راهی سد شد، راه دیگری پیداکن. اگر دیدی یک رویکرد شکست خورد، رویکرد دیگری باید باشد. اگر تلاش های شما به موفقیت نمی رسند، به تلاش خود ادامه بده. بسیاری اوقات موفقیت، درست زمان رخ می دهد که خیال می کنید شکست خورده هستید. چرچیل همین را تجربه کرد. لینکلن نیز. نویسندگانی که کتاب هایشان از سوی چندین ناشر رد شد، پرفروش ترین نویسندگان شدند. اگر موفقیت آسان بود، هیچ افتخاری برای ما نداشت. بزرگی، نیازمند مقاومت است. رهبران بزرگ هرگز کنار نمی کشند. آنها با الهام از دورنمایی که حاضر نیستند کنار بگذارند، به کار خود ادامه می دهند و شکست را به خود راه نمی دهند.

موسی با نگاه به زندگی خود قطعا می بایست از خود پرسیده باشد که آیا اصلا هیچ دستاوردی داشته است؟ او چهل سال مردم را رهبری کرده بود، ولی از بخت رسیدن به مقصد سرزمین موعود محروم شد. او به آنها قانون هایی داد که اغلب شکستند. او معجزه ها انجام داد، اما آنها اغلب شکایت کردند.

اوجگیری عواطف او را حس می کنیم وقتی می گوید: " از روزی که شما را شناختم بر خدا یاغی شدید." (تثنیه ۹:۲۴) و " زیرا می دانم چقدر یاغی و گردنکش هستید. اگر هنوز که من زنده و در بین شما هستم، این گونه هستید، چقدر یاغی تر خواهید بود پس از مرگ من؟ (تثنیه ۳۱:۲۷). اما موسی هرگز دست نکشید و از ایده آل های خود چشم نپوشید. از این رو است که هرچند او وفات یافت، کلام او نمرد. او از نظر جسمانی پیر بود، اما از نظر روحانی جوان مانده بود.

آدم های بدبین، ایده آلیست های شکست خورده هستند. آنها با انتظارهای بزرگ آغاز می کنند. سپس درمی یابند که زندگی آسان نیست و امور به راهی که ما امیدوار هستیم، نمی روند. تلاش های ما به مانع برمی خورند. طرح های ما درست از آب در نمی آیند. ما از دیگران تشویق و افتخاری که خود را لایق آن می دانیم، نمی گیریم. به این دلیل به درون خود پناه می بریم. دیگران را به خاطر شکست هایمان سرزنش می کنیم و روی شکست دیگران تمرکز می کنیم. به خود می گوئیم می توانستیم بهتر عمل کنیم. شاید می توانستیم. پس چرا موفق نشدیم؟ چون دست کشیدیم. زیرا در نقطه ای از زمان از رشد باز ایستادیم، تلاش هایمان را متوقف کردیم و ایده آل های خود را مسخره کردیم. این راه زندگی درست نیست. این گونه ای از مرگ است.

من به عنوان ربای اعظم اغلب از خانه های سالمندان بازدید کرده ام و در یکی از این بازدیدها با خانمی به نام فلورانس دیدار کردم. او ۱۰۳ سال داشت و وارد ۱۰۴ سالگی می شد، اما او حال و هوای یک زن جوان را داشت. او باهوش، پرشور و سرشار از زندگی بود. چشمان او با برقی از خوشحالی زنده بودن، می درخشید. از او راز جوانی ابدی اش را پرسیدم. او با لبخندی گفت: "هرگز از آموختن چیز جدیدی پرهیز نکن". آنجا فهمیدم که اگر آماده یادگیری چیز جدیدی باشی می توانی ۱۰۳ سال داشته باشی و هنوز جوان باشی.^۱ اگر آماده یادگرفتن چیز جدیدی نباشی، می توانی ۲۳ ساله اما پیر باشی.

¹ The Talmud (Shabbat 30b) says something similar about King David. So long as he kept learning, the angel of death had no power over him.

موسی هرگز از یادگیری، رشد کردن، درس دادن و رهبری کردن دست نکشید. او در کتاب دواریم (تثنیه) و خطابه هایی که در آخر زندگی خود بیان کرد، به اوج بلاغت، هدفمندی و شور و اشتیاقی در همه سخنانش تا آن زمان دست یافت. او مردی بود که هرگز از مبارزه دست نکشید. یک بار مجله تایمز با یک عضو برجسته جامعه یهودیان در نود و دومین سالگرد تولد او مصاحبه کرد. مصاحبه گر پرسید: "بیشتر افراد با رسیدن به سن ۹۲ سالگی از شتاب خود می کاهند. به نظر می رسد که شما بیشتر شتاب گرفته اید. چرا؟" او پاسخ داد: "وقتی به سن ۹۲ سالگی می رسید، می بینید که در دارد بسته می شود. من پیش از بسته شدن در آنقدر کار دارم که هرچه پیرتر می شوم، بیشتر باید کار کنم." این نیز نسخه ای است برای داشتن *arichut yamim* یا طول عمری که رو به ضعف نرود.

مزامیر ۱۹، سرود شبات با این کلمات به پایان می رسند: "راستواران چون درختانی هستند در خانه خدا که در باغ خدای ما شکوفا می شوند. آنها در دوران پیری همچنان میوه می دهند، سبز و تازه می مانند و اعلام می کنند: خداوند پاینده است. او صخره من است و هیچ ضعفی در او نیست."

ارتباطی هست میان راستواران که در پیری ثمر می دهند و این باور آنها که "خداوند پاینده است"؟ راستواران خدا را برای شرها و رنج های دنیا سرزنش نمی کنند. آنها می دانند که خدا ما را همچون موجوداتی فیزیکی در یک دنیای فیزیکی با تمام رنج های آن قرار داده است. آنها می دانند که این ما هستیم که باید کار نیک انجام دهیم و دیگران را نیز به آن تشویق کنیم. آنها مسئولیت می پذیرند و می دانند که انسان بودن با وجود همه آزمون ها و دردهای وجود انسان، یک امتیاز است. از این رو است که آنها در سن پیری ثمر می دهند. آنها ایده آل های جوانی خود را حفظ می کنند.

هرگز از ایده آل های خود نگذرید. هرگز تسلیم شکست و ناامیدی نشوید. هرگز از راه خود منصرف نشوید، فقط چون راه دراز و دشواری است. همواره همین گونه است. چشمان موسی تار نشده بودند. او بینایی (دورنما) خود را که در جوانی از او مبارزی در راه آزادی ساخته بود، از دست

نداده بود. او به فردی بدبین تبدیل نشد. او تلخ و غمگین نشد هرچند که دلیل کافی برای آن داشت. او می دانست چیزهایی هست که در زندگی خود به آنها دست نخواهد یافت، از این رو به نسل بعدی یاد داد که چگونه آنها به دست آورند. نتیجه آن بود که انرژی طبیعی او کاهش نیافت. جسم او پیر بود، اما ذهن و روحش جوان ماند. موسی، با آنکه میرا بود، به نامیرایی دست یافت و به این ترتیب ما نیز با پا گذاشتن در جای پای او می توانیم به نامیرایی دست یابیم. **کارهای خوبی که انجام می دهیم، زنده می مانند. برکت هایی که به زندگی دیگران می بخشیم، هرگز نمی میرند.**

شبات شالوم

www.RabbiSacks.org   @RabbiSacks

The Office of Rabbi Sacks, PO Box 72007, London, NW6 6RW • +44 (0)20 7286 6391 • info@rabbisacks.org

© Rabbi Sacks • All rights reserved • The Office of Rabbi Sacks is supported by The Covenant & Conversation Trust